

Molens in de beide Limburgen dreigen met stilstand van hun wieken. Veel molens in Belgisch-Limburg kunnen alleen draaien doordat molenaars meerdere molens tegelijk bedienen. In 'ons' Limburg is er dringend behoefte aan jongere molenaars. Grensoverschrijdende samenwerking wordt gezocht maar ondervindt nog (te) veel tegenwind.

pen", laat Jo Meessen weten. Meessen is voorzitter van de afdeling Nederlands-Limburg van het Gilde van Vrijwil-

Malen over de grens mag niet

door Ray Simoen

Wie komend weekeinde tijdens de -gratis- Open Monumentendagen molens in Belgisch-Limburg bezoekt, heeft veel kans dat hij meermaals dezelfde molenaar tegenkomt. Het andere Limburg heeft meer molens dan molenaars. „Limburg heeft een groot en schrijpend tekort aan molenaars, evenals de provincie Antwerpen”, zegt Maria De Rooze, secretaris van vzw Levende Molens vanuit Lokeren. „In Limburg en Antwerpen zijn er molenaars, die drie of vier molens moeten draaiende houden. Vaak ook moeten molenaars uit andere Vlaamse provincies naar Limburg reizen om daar een van de 46 molens te bedienen. Limburg zelf heeft niet genoeg molenaars”, zucht De Rooze. Volgens De Rooze heeft Vlaanderen veel molenaars nodig omdat de laatste jaren tal van niet-actieve molens gerestaureerd zijn. In Belgisch-Limburg is kort geleden een windmolen in Elen in gebruik genomen. „Vorig jaar zijn circa tien vervallen molens opgeknapt en sommigen ook weer maalvaardig gemaakt. Maar de rek is er nu wel uit”, geeft Lieven Denevet van het blad Molenecho's aan. Probleem is ook dat er in België veel verloopt onder de molenaars, waardoor het tekort groot blijft. „Enkel de doordouwers, de diehards blijven over”, zegt Alex Ballet, een van de twee vrijwilligers die de Luysmolen van Bocholt bedienen. Ballet, van beroep boswachter, is al zo'n zeven jaar vrijwillig molenaar op de watermolen van Bocholt. „Een watermolen is makkelijker dan een windmolen. Je zet het water open en de molen draait. Bij een windmolen ligt dat ingewikkelder. Daar moet je vaak met tweeën zijn, zeker als er ook nog publiek komt kijken. Een ongeluk is zo gebeurd.”

Hoe draait de molenwereld van Nederlands-Limburg? Jakkereken hier ook molenaars van molen naar molen om de wieken in beweging te houden? „In Zuid-Limburg zijn de molens redelijk bemand, evenals in het Noorden. In de buurt van Weert is de zaak nijpend. In het algemeen valt het dus wel mee en hebben wij niet die grote tekorten, waarmee de Belgen kampen”, laat Jo Meessen weten. Meessen is voorzitter van de afdeling Nederlands-Limburg van het Gilde van Vrijwil-

Alex Ballet aan het werk op zijn watermolen in het Belgisch-Limburgse Bocholt.

foto Het Belang van Limburg

lige Molenaars en al 35 jaar vrijwillig molenaar in Gronsveld. Maar dat wil niet zeggen dat Meessen en zijn collega molenaars onbezorgd de wieken van hun molens kunnen laten draaien. De vergrijzing baart Meessen zorgen. „De meesten die zich melden voor een opleiding tot vrijwillig molenaar, zijn ouder dan 60 jaar. Als ze klaar zijn met hun opleiding, zijn ze halverwege de zestig. Tot hun zeventigste houden ze het nog redelijk tot goed vol. De levensduur van een vrijwillige molenaar is daardoor betrekkelijk kort. We hebben dus veel mensen nodig om de molens goed bemand te houden.” Dit ook omdat molens door veel dorpen

en steden als toeristisch object ingezet worden. Bovendien bestaan er in de zorgwereld plannen om van molens gebruik te maken bij de revalidatie en resocialisatie van gehandicapten, zoals in Grathem. „We zouden graag meer jonkies met techniek, die wij niet hebben. Zo heeft Kinroos een watermolen, waarmee hout kan worden gezaagd. Zo'n molen missen wij. Het zou prachtig zijn als we van elkaars ervaringen zouden kunnen profiteren. Cursisten zouden met verschillende soorten molens leren werken. En we zouden elkaars molens kunnen bedienen. Nu kan dat niet.”

Groot obstakel zijn de verschillende opleidingen tot molenaar. Een Belgisch diploma wordt niet erkend door de examencommissie van De Hollandsche Molens, die voor het Gilde de examens afneemt. Ook een Belg die in Roermond zijn opleiding volgt, mag van de examencommissie geen praktijkstage op een molen dichtbij huis in eigen land volgen. „De examencommissie erkent de praktijkstage op een Belgische molen niet. Heel erg jammer, want daardoor haken Belgisch-Limburgse kandidaat molenaars af om in Roermond een opleiding te gaan volgen”, geeft Meessen aan.

„Ik had de cursus in Roermond met goed gevolg gedaan maar ik kreeg mijn diploma niet omdat de examencommissie mijn stage in Bocholt niet erkende. Het Gilde in Roermond was ook stomverbaasd toen dat bekend werd. Ik heb daarna ook in België een cursus moeten volgen.” Jo Meessen heeft echter goede hoop dat hij op 16 september in een overleg met de examencommissie deze problemen uit de weg kan ruimen. „In Zeeuws-Vlaanderen kampen ze met dezelfde problemen.”

Een opleiding in Roermond is voor Belgisch-Limburgers vaak veel aantrekkelijker dan een in eigen land. „In België wordt slechts een keer per twee jaar een opleiding gegeven en steeds in een andere provincie. In Roermond start elk jaar een opleiding en Roermond is voor veel Limburgse Belgen dichterbij dan West-Vlaanderen”, aldus Meessen. Alex Ballet kwam er enkele jaren geleden te laat achter dat zijn stage op zijn molen in Bocholt niet erkend werd door de Hollandse examencommissie. „Ik had de cursus in Roermond met goed gevolg gedaan maar ik kreeg mijn diploma niet omdat de examencommissie mijn stage in Bocholt niet erkende. Het Gilde in Roermond was ook stomverbaasd toen dat bekend werd. Ik heb daarna ook in België een cursus moeten volgen.” Jo Meessen heeft echter goede hoop dat hij op 16 september in een overleg met de examencommissie deze problemen uit de weg kan ruimen. „In Zeeuws-Vlaanderen kampen ze met dezelfde problemen.”

Leo Endedijck, voorzitter van De Hollandsche Molens laat vanuit Amsterdam weten dat hij de ernst van de problemen inziet. „We gaan met Limburg praten om tot een oplossing te komen.”